

- [Umaci i prelievi](#)
 - [Jela s dipovima](#)
 - [Saladni prelievi](#)
 - [Umaci](#)
- [Zamrca](#)
 - [Kiselo](#)
 - [Slatko](#)
- [Horoskop](#)
- [Vodič](#)

Pretraži portal Dugo Selo

IZRADA I ODRŽAVANJE INTERNET STRANICA

digitalni marketing

80% VAŠIH KLIJENATA SVOJU ODLUKU O VAMA DONOSI ONLINE
60% TROŠKOVA FINANCIRANO KROZ VAUČERE ZA DIGITALIZACIJU

Povijest tkana jedno stoljeće: Izabrane teme iz povijesti esperantskog pokreta – zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske (10)

[dugoselo.info/Vijesti - Hrvatska Kultura](http://dugoselo.info/Vijesti-Hrvatska-Kultura)

DugoSelo.INFO News Portal 22.11.2023.

Otvorena knjiga u četvrtke književnosti, Esperantski vrt, Cormano, Italija
Početak epa „Judita“ u prijevodu na esperanto Lucija Boršić

Marulićeva Judita na esperantu

Na pragu smo još jedne velike i važne obljetnice, 500 godina od smrti oca hrvatske književnosti Marka Marulića (18. kolovoz 1450. – 4. siječanj 1524.). To je dobar povod osvrnuti se na njegovo najpoznatije djelo ep „Judita“ koji je napisao 1501., a svjetlo dana prvotisk je ugledao u Veneciji, dvadeset godina kasnije, 1521. Iako nas od autora i nastanka njegovog djela dijeli više od pet stoljeća, ne jenjava interes niti za njega, kao ni za „Juditu“. Ep je doživio više domaćih izdanja, predmet je stručnih skupova, poticaj raznim umjetnicima. S epom se susreću gotovo svi hrvatski učenici tijekom svoga školovanja, a nije zakrnta ni međunarodna čitalačka publika.

Iako je samo djelo tiskano u Veneciji, prvi prijevod se pojavio tek 1991. godine. Američki slavist, Henry R. Cooper Jr, danas profesor emeritus Sveučilišta Indiana, Bloomington, SAD preveo je „Juditu“ na engleski jezik, a objavio nakladnik Columbia University Press, New York. Ovaj dobar poznavatelj hrvatske književnosti, ustvrdio je za ep „Judita“, kako je riječ o „vrhunskom djelu svjetske književnosti“ (ups. Forum, 40, 2001).

Kasnije bjeležimo još nekoliko integralnih, ili prijevoda pojedinih ulomaka na engleski jezik. Na mađarski je „Juditu“ preveo István Lőkös (Eötvös József Könyvtársadó, Budimpešta, 1999.). Prijevod na talijanski je 2001. napravila Luciana Borsetto (Hafi, Milano). Francuski prijevod objavljen je 2002. (Charles Béné, Most / Le pont, Zagreb). Na litavski su ep preveli studenti kroatistike Sveučilišta u Vilniusu pod vodstvom Roberta Bebeke (Vilnius universiteto leidykla, Vilnius, 2007.). Pojedini ulomci prevedeni su i na češki, njemački, slovenski i španjolski jezik. Više o izdanjima i prijevodima, v. <http://www.knjizeva-knig.hr/>...

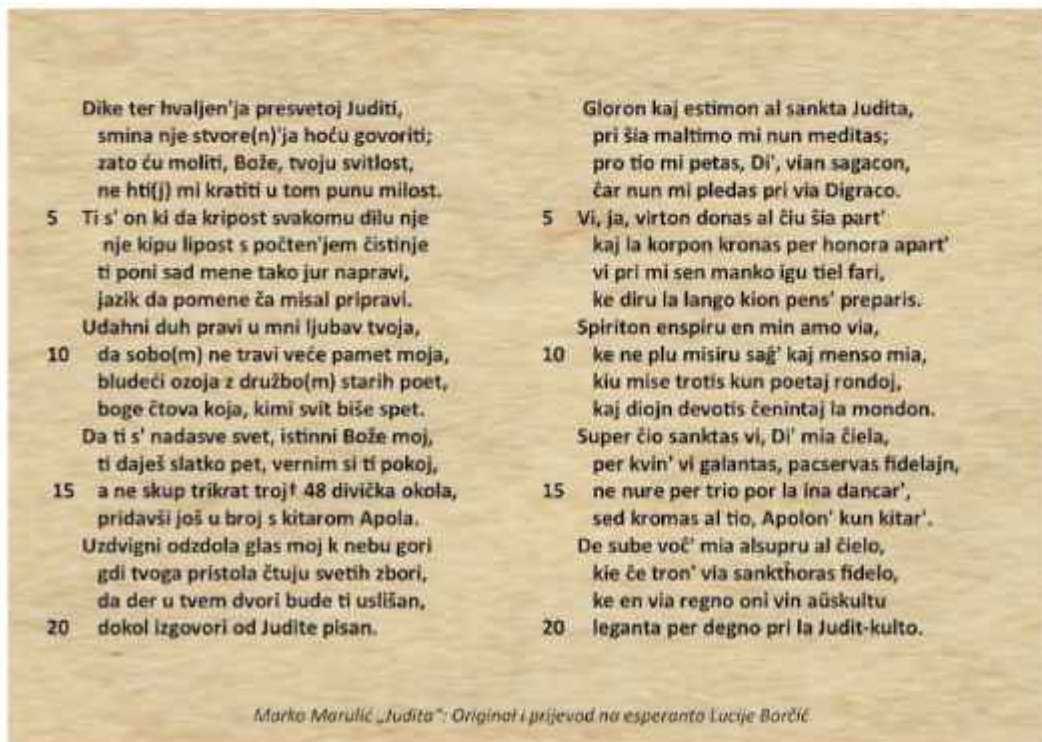
Nizu ovih jezika valja dodati još jedan: esperanto. Želimo ovim domaćoj čitalačkoj publici približiti okolnosti u kojima je nastao prijevod, te koja je njegova percepcija među međunarodnom, esperantskom čitalačkom publikom.

Judita: libro unua (prijevod prvog pjevanja na esperanto Lucija Borčić). Hrvatski esperantski savez. Zagreb, 2018.

Prije 15 godina, esperantski entuzijast **Gianni Conti** (1932.-2022.) iz Comana pokraj Milana kontaktirao je potpisnicu ovih redaka i zamolio ju za posredovanje, kako bi u svom Esperantskom vrtu odao počast i Hrvatskoj. Naime, u svomije vrtu uredio esperantski kutak, gdje je između ostaloga želio pokazati rasprostranjenost, ali i važnost esperanta „otvorenim knjigama“. U drvu je izradio otvorene knjige u koje je „ugradio“ ulomke prijevoda poznatih djela na esperanto. Ubrzo je na adresu u Comano stigao prijevod prvih stihova „Judite“. Naime, bez puno razmišljanja, posrednica u ovom „čim“, odabrala je „Juditu“ i zamolila **Luciju Borčić** (1921.-2015.) za prijevod. Prevoditeljici, vrsnoj esperantskoj prevoditeljici rodom s otoka Visa, nije bio velik problem prevesti prve retke. Tako se Marulić našao u društvu Shakespearea, Tolstoja i još dvadesetak pisaca iz cijeloga svijeta koji su ostavili dubok trag u nacionalnoj, a mnogi i u svjetskoj književnosti.

Nakon nekoliko mjeseci, pristigla je fotografija „otvorene knjige“, što je prevoditeljicu potaknulo da prione prijevodu cijeloga epa. **Hrvatski esperantski savez** u tiskanom obliku objavio je *Prvo pjevanje* 2018., u Europskoj godini kulturne baštine. Na taj način, je „Judita“ krenula na još jedan put u svijet. Izdanje je iste godine predstavljeno u Madridu tijekom zajedničkog kongresa Španjolskog esperantskog saveza i Međunarodne udruge nastavnika esperanta, a potom i na Svjetskom esperantskom kongresu u Lisabonu.

Judita: libro unua (prijevod prvog pjevanja na esperanto Lucija Borčić). Hrvatski esperantski savez. Zagreb, 2018.

Posebno zanimanje su pokazali esperantisti koji se bave srednjovjekovnom književnošću, kao i esperantisti iz dalekih azijskih zemalja.

O obilježavanju 100. obljetnici rođenja prevoditeljice, 2021. godine članovi Tršćanskog esperantskog saveza održali su predavanje o „Juditi“ približivši publici povijesno okruženje nastanka samoga djela. Iste godine, **Hrvatski esperantski savez** je odličio ulomke prijevoda „Judite“ predstaviti tijekom dvojezičnog virtualnog programa „Noći

hrvatske knjige". Nadajmo se, da će uskoro i cijeli ep biti tiskan u esperantskom prijevodu.

I na kraju vratimo se prevoditelju „Judite“ na engleski jezik i našoj Luciji.

Pripremajući ovaj članak, autorica je došla do zanimljivih podataka. Name, prof. **Henry R. Cooper Jr.** se u svojem znanstvenom i prevodilačkom radu bavio i Držičem. Prijevod pak na esperanto „Dunda Maroja“ **Lucije Borčić** zastupljen je antologijskom izdanju u kojem su predstavljeni prijevodi na 18 jezika. Iz životopisa prof. emeritusa Coopera koji možemo iščitati na mrežnoj stranici **Sveučilišta Indiana**, on je predavao i osnove esperanta! Šokajnost?

Zaključujući ovaj niz od 10 članaka, nadamo se, da smo domaćoj čitalačkoj publici otkrili dio bogate stoljetne esperantske tradicije, upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-7298. Osim istraživanja tog nematerijalnog dobra, prepoznavajući procese globalizacije i društvene transformacije, nastojali smo predstaviti širi kontekst, te tako posvjestiti da esperanto nije „osamljenik“ u ovome svijetu.

Napisala: Marja Belošević

Fotografije: Marja Belošević i Gianni Conti

Tekst objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Prvi puta objavljeno na dugoselo.info

• **POVEZNICE:**

[Marko Marulić](#)

[Judita](#)

[prijevod na esperanto](#)

[Lucija Borčić](#)

[Marja Belošević](#)

[esperanto](#)

[Društvo hrvatskih esperantista](#)

• **PODIELITE:**

•

[Share](#)

[Tweet](#)

[Email](#)

[Share](#)

[Share](#)

Prethodna vijest

[EU potiču potrošače na popravak umjesto na zamjenu uređaja](#)

Sjedeća vijest

[Poticanjem na zloporabu položaja i ovlasti, ishodili rješenja o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga](#)

[DugoSelo.INFO News Portal](#)

News portal DugoSelo.INFO je dnevni news servis s vijestima iz Dugog Sela, općina Brokovićjani i Rugvića, Zagrebačke županije, Hrvatske i svijeta. Vijesti, aktualnosti, događanja, najave, politika, kultura, obrazovanje, sport, gospodarstvo...

Vijesti iz Dugog Sela - Obavijesti

